

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 53.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Tempora, nulla dies memori delebit ab aeo.

14 Sicut obstupuerunt super te multi: sic inglorius erit inter viros aspectus eius, & forma eius inter filios hominum.

15 Iste asperget gentes multas, super ipsum continebunt reges os suum: quia quibus non est narratum de eo, viderunt: & qui non audierunt, contemplati sunt.

16 Iste asperget gentes multas, super ipsum continebunt reges os suum: quia quibus non est narratum de eo, viderunt: & qui non audierunt, contemplati sunt.

Cap. 53.

1 Quis credidit auctui nostro? & brachium Domini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra sitienti:

2 Non est species ei, neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, & desiderauimus eum:

3 Despectum, & notissimum virorum, virum dolorum & scientem infirmitatem: & quasi absconditus vultus eius & despectus, vnde nec reputauimus eum.

14 Nam licet ille decor diuini conscius oris, quem laudant elementa, stupet sol, lunaque pernox, Miranturq; polo surgentia sidera utroque, Decolor aspectu, formaque inglorius, & vix Humanam retinens speciem, pro tempore vilis, Et letho informi pallens, sine honore iacebit; Morte tamen victa, roseo formosior astro, Et matutina nitidus mage luce resurget, Rursus in antiquam reuolutus sponte figuram.

15 Quas non ille sui gentes aspergine roris Mundabit? quos ille feros mansuescere reges Non faciet, duris comescens ora lupatis? Scilicet adueniet tempus, voluentibus annis, Cum, quibus aut scripto aut fama prodente negatum est Nosse Deum, aut illum praesenti voce loquentem Audire, interius propiusque ad sacra vocati Sancta Dei, mota mysteria nube videbunt.

16 Mira loquar, quae posteritas fortasse negabit Credere, nam vatum dictis quis credidit olim Veriloquis? quis nostra lubens responsa recepit? Seu dum victorem canimus, dextraeque potentem In populos ferrum vindex distringere fontes, Seu dum venturum serui sub imagine vilis Praecinimus longè ante diem, frustra que monemus Esse Deum, quamuis moribundo corpore septum?

2 Et tamen abiectus venit, & rerum omnium egenus, Qualis in arenis compactus surculus agro, Quem matre excisum tenera, & radice carentem, Nec vegetant Soles, nec ros alit, aut rigat imber: Omnis enim decor & species euauit oris, Omnis ei succus defloruit, & vigor, & flos Corporis effæti tenues concessit in auras; Horruitus speciem illius: Proh, qualis ab illo, Quantum mutatus, quem coram cernere, voti Pars erat, & desiderij summa unica nostri!

3 Vidimus o ciues (quid vestra auertitis ora?) Vidimus indignis lacerum crudeliter artus Confossumq; modis, extrema per omnia mortem Oppetere, irrisum, contemptum, & turpibus ora Fædaturum spatibus, animo tamen omnia forti Intrepidoque, necis dira tormenta ferentem: Atque adeo vultus morientis, & illius ora,

Ora,

Cap. 53.
Hanc scripturam citat Ioan. ca. 12. Euang. & Paulus ca. 10. ad Romanos.

Elegant metaphora sine similitudine.

Ora modis dum suspicimus pallentia miris.
 Penè, (nefas) illum dignas expendere pœnas
 Credidimus, meritoq; suo pro crimine plecti
 Vltoris Domini percussum vindice dextra.
 4 Verè equidem tulit, at nostros tulit ille dolores,
 Et peccata luit, quæ nos contraximus ipsi,
 Nos, nostriq; patres, seriq; subinde nepotes,
 5 Ille sui nostrum lauit scelus amne cruoris,
 Vulneribus plenus, nostra vt commissa piaret.
 Nostra eius de morte salus, de funere vita
 Paxq; orta est, saniq; eius liuore valemus.

Dirum ingensque malū fuit hoc quod cade luendū
 Tam chari capitis, Natiq; cruore litandum
 Duxerit ipse Parens. Nos, nos hæc impia tanguit
 Crimina, quæ duris fert scrupea roboribus Crux.
 6 Nos, vt grex pecudum, spreto custode vagati,
 Përque iter implexum, diuortiaq; inuia rapti,
 Destitimus recta ire via, sua quisque sequentes
 Ingenia, & mores, cæcòsq; libidinis æstus,
 Omnia quæ, quidquidq; aliis peccabitur annis,
 Vsq; sub arsuris suprema incendia mundi,
 Imposuit tergo Nati Pater ipse: nec ille
 Ferre recusauit, sed sponte lubensque volensque
 Triste subiuit onus pro nobis victima Patri
 Factus grata suo, seuasq; oblatas ad aras,
 Non vocem gemitumque dedit, sed mitis, & insons,
 Ritè Patri sacrum non vnquam iterabile fecit.

Hic cum à carnifice ad mortem raperetur acerbam,
 Non contradixit, tenera sed mitior agna,
 Quam lanis ingulat, compresso obmutuit ore,
 7 Iam verò viuuit nunquam moriturus, & omnes
 Exegit casus, ærumnosq; labores,
 Iudice non ultra coram sistendus iniquo:
 Cuius fæcundo tumuli de semine multi
 Prodibunt populi, multa q; resurgere gentes
 Cernere erit, vitamq; eius de morte referre.
 Quis genus hinc quondam per millia multa futurū,
 Quis numerum fando teneat? quis carmine scripto?
 Hic verò numero viuientum abscissus, & alto
 Vulnere pro populi factis perfossus iniquis,
 Vitam hominum generi moribundo reddidit, & se
 Tartareis virtute noua reuocauit ab umbris;
 9 Haud ultra lethi patiens, & victor Auerni,

f

Sed

His omnibus
 nihil potest
 dici apertius.
 Idem Petrus,
 Peccata no-
 stra ipse per-
 sulit in cor-
 pore suo su-
 per lignum.

Frequenter
 inculcathoc
 Christi bene-
 ficiū, vt eius
 perpetuo si-
 mus memo-
 res ad gratia-
 rum actiōe
 & consolatio-
 nem.

4 Verè languores no-
 stros ipse tulit, & do-
 lores nostros ipse por-
 tauit: & nos putauim-
 us eum quasi lepro-
 sum, & percussum à
 Deo, & humiliatum.
 5 Ipse autem vulne-
 ratus est propter ini-
 quitates nostras, attri-
 tus est propter scelera
 nostra: disciplina pa-
 cis nostræ super eum,
 & liuore eius sanati
 sumus.

6 Omnes nos quasi
 oues errauimus, vnuf-
 quisque in viam suā
 declinauit: & posuit
 Dominus in eo ini-
 quitatem omniū no-
 strum.

7 Oblatus est quia ip-
 se voluit, & non ape-
 ruit os suū: sicut ouis
 ad occisionem duce-
 tur, & quasi agnus co-
 ram tondente se, ob-
 mutescet, & non ape-
 riet os suum.

8 De angustia & de
 iudicio sublatas est:
 generatione eius quis
 enarrabit? quia ab-
 scissus est de terra vi-
 uentium: propter sce-
 lus populi mei per-
 cussus eum.

9 Et dabit impios pro
 sepultura, & diuitem
 pro morte sua: eo
 quod iniquitatem nō
 fecerit, neque dolus
 fuerit in ore eius.

*Sed per eum ad calum cunctis via facta per auras,
Seu reges, seu sint inopes, rurisq; coloni.*

*Quippe sue mortis pretio tumuliq; perennem
Vitam orbi reperit, clausumque redemit olympum.*

*Nam cui pectus erat simplex, fraudisq; doliq;
Ignarum, solum maculas & stigmata lauit.*

*Victima ter felix, ter certe victima felix,
Quæ pro hominum noxis in stipite fixa pependit*

*Infami, dedensque animam tortoribus ultro,
Imperiumque Patris contempta morte capessens,*

Perpetuam de se meruit producere stirpem,

Quam nec tempus edax, nec vis inimica reuelles;

Cognatam stirpem superis, ipsiq; minantem

Principibus qui regna tenent in amœna silentium,

Stagnaq; Cocyti rapidis torrentia flammis.

At verò tantos magna pro parte labores

Lenit ille ingens, & inexsaturabilis ardor,

Quo nostræ miro stimulatus amore salutis,

Sponte crucem subiit, nec lethum expauit acerbum.

Et certe voti compos est factus; & ipse

Latitia noua signa Pater cælo extulit alto,

Talibus affatus rediuuium à funere Natum:

Vicisti tandem, mi Nate, & munus obisti

Ritè tuum, quod non alius potuisset obire:

Tu iustus, tu fons, & origo beata potentis

Iustitiæ, scelera omnia facta, infecta luiti.

Quot quot erunt hominum, quot sunt, quotque antè

Vnus qui nostris veri, æquiq; tenacem (fuerunt,

Ingeneras affectum animis & pacis amorem,

Atque adeo celebrem hoc te nomine fama per omnes

Efficiet terra qua sol meat aureus oras.

Ast ego, quòd saua formidine mortis inerti

Deposita, donasti animam pro crimine mundi,

De trabe latrones inter dependulus alta,

Proq; tuis etiam tortoribus exorasti;

En toti faxo solus dominaberis orbi,

Hosteque prostrato & spoliato, nobile victor

Attolles signum, prædamque ex hoste receptam.

Distribues; nemo abs te non donatus abibit

Pro merito: pedibus tandem subiecta videbis

Cuncta tuis, nam sic statuit mea magna voluntas,

Cuius numen habes. mors denique concidet, hostis

Postremus; mors, dira prius quæ funera totis

Edebas

10 Et Dominus voluit contere eum in infirmitate: si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longæuum, & voluntas Domini in manu eius dirigeretur.

11 Pro eo quòd laborauit anima eius, videbit & saturabitur: in scientia sua iustificabit ipse iustus seruus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.

12 Ideò dispertiam ei plurimos, & fortium diuidet spolia, pro eo quòd tradidit in mortem animam suam, & cum sceleratis reputatus est: & ipse peccata multorum tulit, & pro transgressoribus rogauit.

Sicut saluum animarum & saturatus est.

*Edebat campis, victori cedet, abactam
Restituens pradam, reuomensque quod antè vorarat.*

Cap. 54.

*Quare age, quæ longo sterilis iam tempore facta,
Nescisti gestare uterum, nullaque beasti
Prole virum, simili laudata puerpera factu,
Pone metum & viduos iam comptior exue cultus,
In laudè que erumpe Dei, dignata superbo
Eius coniugio, venientemque excipe letis
Vocibus, & festis hinnitibus aëra comple.*

Ad Ecclesiam
hæc pertinet.

Tempus adest, quo tu modo, quæ infectos hymenæos

Synagoga.

*Et solum flebas gelidumque relicta cubile,
Natorum numero potior, numeroque nepotum,
Quam quæ iuncta viro tanta nunc prole superbit,
Attolles pulchrum cælo caput, omnè que probrum
Infacundi uteri frustra hoste fremente, reuinces.*

*Ergo, qualatè campi funduntur aperti,
Sensimq; arrecti nullo prope vertice colles
Ascensum mollem præbent sine limine certo,
Castra loca, longè que tuis latè que maniplis,
Ampla situ, securo loco tentoria pone:*

*Perq; iuga & valles (quando sic postulat usus;
Nec capere ingentem comitatum agmènque tuorum
Planities angusta potest, contractaque siluis.)*

*Pellit as extende casas, neu parcere lino,
Nè-ve velis canabo, at funes ex arte retortos
Texe tibi longos, ut dum metabere campum,
Sufficiant, clauosque para, qui fortiter omne
Sustineant opus, & ventos aduersus & imbres,*

Metaphora
sumpta ab iis
qui videntur
tentoriis.

*Immitè que hyemes, tempestatè que sonoras
Perdurent: nec enim certa tibi tempore certo
Contingent sedes, sed succedentibus annis*

*Extremas utriusque orbis penetrabis ad oras:
Et qua Sollæuis rubicundo surgit Eoo,
Et qua dexter aquas subit occubiturus Iberas,
Posteritas huc vsque tuo de semine nata
Proferet imperium terræque marique superbum,
Fundabitque nouas vrbes, lapsasque reponet,
Omnia quæ nati natorum, qui que nepotes
Postea nascentur, longa ditio tenebunt.*

*Parce metu, iam non celebs, sed iuncta marito,
Et veteris mecum nunc obliuiscere probri,
Contractaq; notæ quondam florente inuenta,
Cum sterilis damnata thori, sine prole, sine vllò*

Cap. 54.

1 Landa sterilis quæ non parit: decata laudem, & hanni quæ non pariebas: quoniam multi filii desertæ magis, quam eius quæ habet virum, dicit Dominus.

2 Dilata locum tentorij tui, & pelles tabernaculorum tuorum extende, ne pareas: longos fac funiculos tuos, & clauos tuos consolida.

3 Ad dexteram enim, & ad laeuam penetra- bis: & semen tuum Gentes hæreditabit, & ciuitates desertas inhabitabit.

4 Noli timere, quia non confundens, neque erubescens: non enim te pudebit, quia confusionis adolescentiæ tuæ obliuisceris, & opprobrij viduitatis tuæ non recordaberis amplius.

f 2

Coniugio,